

Concertinformatie

Datum: 29 november 2015

Tijd: 15.30 uur

Uitvoerenden: Narratio Quartet

Programma

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Opus 18: 'A son Altesse Monseigneur le Prince régnant de Lobkowitz'

Strijkkwartet in c klein opus 18 nr 4

Allegro ma non tanto

Andante scherzoso quasi Allegretto

Menuetto: Allegro

Allegretto

pauze

Strijkkwartet in A groot opus 18 nr 5

Allegro

Menuetto

Andante cantabile

Allegro

Programma toelichting

Beethovens 6 kwartetten opus 18 zijn geschreven tussen 1798 en 1800. Het is interessant te bedenken hoe nieuw het fenomeen strijkkwartet was in 1798. Haydn's eerste kwartetten ontstonden weliswaar aan het begin van de zestiger jaren, maar het rijpingsproces van het nieuwe genre kostte Haydn en Mozart toch enige tijd. Toen Beethoven in 1792 vertrok uit Bonn om zich, uiteindelijk voor de rest van zijn leven, in Wenen te vestigen, was dat zeker met de bedoeling, getuige de woorden van zijn vriend Hertog Waldstein, inspiratie op te doen in de nabijheid van Mozart en Haydn.

Alhoewel Beethoven en Haydn het op het persoonlijk vlak niet echt met elkaar konden vinden, Beethovens politieke en maatschappelijke houding stond Haydn niet echt aan, waren Haydn's composities voor Beethoven een bron van voortdurende studie.

Haydn's gewoonte om de strijkkwartetten in series van 6 te publiceren en Mozarts 6 aan Haydn opgedragen kwartetten hebben ongetwijfeld model gestaan voor de opus 18 cyclus van 6. Vanaf de eerste noot is duidelijk dat er geen spoor te vinden is van 'trial en error', bij Beethoven is het meteen raak.

Het nieuwe genre 'Strijkkwartet' werd in de beginperiode vooral beoefend door en gespeeld voor een publiek van 'amateurs', in de beste zin van dit woord zonder de negatieve bijklank die het heden ten dage heeft.

De toegewijde liefhebbers speelden op hoog niveau voor en met elkaar en bedreven de kunst van het converseren in dit geval niet met woorden maar met muziek. In de Weense salons vonden bijeenkomsten plaats waar de nieuwste kwartetten werden gespeeld, zo is bijvoorbeeld bekend dat zelfs Haydn en Mozart elkaar af en toe troffen in de tachtiger jaren om samen met twee collega componisten, Dittersdorf en Vanhal, strijkkwartet te spelen. De gebeurtenis was als het ware een gesloten cirkel, niet naar buiten gericht tot een anoniem publiek, maar onderling naar elkaar toe.

Beethovens opus 18 heeft zeker op die manier voor het eerst geklonken met muzikale conversatie als hoofddoel.

Slechts 5 jaar na opus 18 ontstonden de 3 kwartetten opus 59 waarmee Beethoven een heel andere weg inslaat, een vertoon van virtuositeit gericht op projectie en veel meer naar buiten gericht; het virtuozeendom van de 19de eeuw doet dan ook zijn intrede in het strijkkwartet. De vandaag geprogrammeerde kwartetten behoren tot die 'für Kenner und Liebhaber', als het goed is kunt u zich herkennen in een van beide of misschien zelfs beide rollen.

Volgende concerten, noteer in uw agenda:

21-02-2016:	Fantasticus Rie Kimura, Robert Smith en Guillermo Brachetta
Fantastic France, Sonnerie en andere portretten (Franse Barok)
24-04-2016	Duo Brunthijmans Peter Brunt (viool) en Wiek Hijmans (elektrische gitaar)
van Paganini to Rachmaninov, Ravel, Pärt en Piazzolla

Narratio Quartet

- Johannes Leertouwer, viool (Antonius et Hieronymus Fr. Amati, Cremona 1619)
- Anneke van Haaften, viool (Hendrik Jacobs, Amsterdam 1699, haar ter beschikking gesteld door het NMF)
- Deirdre Dowling, altviool (Charles Boullangier, London c.1850)
- Viola de Hoog, cello (Giovanni Battista Guadagnini, Milaan ca.1750, haar ter beschikking gesteld door het NMF)

De strijkkwartetten van Beethoven, misschien wel het heiligste huisje in de wereld van de kamermuziek, zijn bestaansreden voor het Narratio Quartet; door alle beroemde kwartetten gespeeld, van alle kanten geanalyseerd, door de eeuwen heen vaak als 'onbegrijpelijk' of 'onspeelbaar' gedefinieerd hier op historisch instrumentarium uitgevoerd, prachtige darmsnaren, oude strijktokken, originele articulaties, extreem lange fraseringsbogen...

Nog steeds zijn de strijkkwartetten die dit repertoire op historische instrumenten spelen wereldwijd op de vingers van één hand te tellen. Het Narratio Quartet behoort tot dit selecte gezelschap.

Het kwartet maakte zijn debuut tijdens het Festival Oude Muziek in 2009. Op uitnodiging ging het kwartet toen de uitdaging aan de 'late kwartetten' van Beethoven te spelen op historische instrumenten. De vier musici delen een lang verleden in ensembles in de wereld van de oude muziek zoals bijvoorbeeld de Nederlandse Bachvereniging en Ensemble Schönbrunn.

Johannes Leertouwer

is initiatiefnemer en artistiek leider/dirigent van de Nieuwe Philharmonie Utrecht, eerste violist van het Narratio Quartet en treedt op als solist, kamermuzikspeler en dirigent. Hij was jarenlang concertmeester van het Barokorkest van de Nederlandse Bachvereniging, is sinds de oprichting violist van Ensemble Schönbrunn en doceert viool aan het Conservatorium van Amsterdam.

Anneke van Haaften

is violiste in het Barokorkest van de Nederlandse Bachvereniging en de Nieuwe Philharmonie Utrecht en treedt op in ensembles en orkesten zowel op moderne als op historische instrumenten. Daarnaast speelt zij regelmatig recitals voor viool solo waarin beide instrumenten aan bod komen.

Deirdre Dowling

australische van geboorte, kwam na haar studie in Melbourne naar Nederland om zich te specialiseren in historische uitvoeringspraktijk. Zij behaalde haar master aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Sindsdien maakt zij deel uit van gerenommeerde orkesten en ensembles als Collegium Vocale Gent, the Amsterdam Baroque Orchestra, Les Arts Florissants en de Nederlandse Bachvereniging.

Viola de Hoog

is celliste van Ensemble Schönbrunn en het Narratio Quartet, was gedurende 20 jaar celliste van het Schönberg Kwartet; van de Nieuwe Philharmonie Utrecht en het Kings Consort is zij eerste celliste, daarnaast doceert zij barokcello en kamermuziek aan de conservatoria van Amsterdam, Utrecht en Bremen alwaar zij recent is onderscheiden met een ereprofessoraat.